

Täysistunto

Perjantai 16.3.2018 klo 12.59—13.31

3. Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi Ilmatieteen laitoksesta

Hallituksen esitys HE 6/2018 vp
Valiokunnan mietintö LiVM 5/2018 vp

Ensimmäinen käsittely

Puhemies Paula Risikko: Ensimmäiseen käsittelyyn esitellään päiväjärjestyksen 3. asia. Käsittelyn pohjana on liikenne- ja viestintävaliokunnan mietintö LiVM 5/2018 vp. Nyt päätetään lakiehdotuksen sisällöstä. [Hälinää — Puhemies koputtaa]

Hiljennytään kuuntelemaan.

Keskustelu

13.00 **Maarit Feldt-Ranta sd:** Arvoisa puhemies! Tässä on kyseessä laki Ilmatieteen laitoksesta, ja lakiperusteluissa sanotaan, että kyse on teknisestä muutoksesta, mutta minusta oli erittäin mielenkiintoista seurata tämän lain valmistelua, koska näytti siltä, että kyse on myös muusta kuin tekniikasta. [Hälinää — Puhemies koputtaa]

Arvoisa puhemies! Ilmatieteen laitoksen tehtävänä on ympäri vuorokauden tuottaa sää- ja tutkimustietoa, olosuhdetietoa kansalaisten, yritysten, maatalouden, lento-, maa- ja ilmailuliikenteen ja myös valmiusviranomaisten käyttöön. Kyse on siis erittäin tärkeästä viranomaistoiminnasta, jossa on koko yhteiskunnan turvallisuudesta ja toimimisesta kyse.

Huomasin, että Kilpailu- ja kuluttajavirasto nosti tämän lainvalmistelun yhteydessä esille ajatuksen, että osa Ilmatieteen laitoksen toiminnasta pitäisi yhtiöittää, mutta ministeriö on aivan oikein poiketen tämän hallituskauden muista päätöksistä tullut sille linjalle, että tämä on niin tärkeä viranomaistoiminta, että tätä ei tule yhtiöittää. Ilmatieteen laitos on aivan oikein sanonut, että yhtiömuodossa se ei voisi tuottaa tätä luotettavaa tutkimustietoa kaikille kansalaisille, yrityksille, maataloudella ja tutkimukselle, minkä se nyt pystyy tekemään toimiessaan julkisena viranomaisena. Minusta tämä oli aivan oikea, erittäin hyvä linjaus.

13.02 **Katri Kulmuni kesk:** Arvoisa rouva puhemies! Tässä laissahan on paljon teknisiä ja päivityksellisiä tarpeita, ja valiokunta oli omassa ytimekkäässä mietinnössään ollut varsin yksimielinen niiden tarpeesta, ja ne täytyy saada voimaan, mutta haluaisin ehkä laajentaa keskustelua hieman siihen, miten merkittävä Ilmatieteen laitos on Suomelle ja miten maailmanluokan huippututkimusta siinä yksikössä tehdään. Jos ajatellaan suomalaista ilmakehätutkimusta, se on aivan maailman kärjessä paitsi ilmastonmuutoksen tutkimuksessa mutta ennen kaikkea arktisen alueen tutkimuksessa ja siinä, miten pystytään tekemään myös vaikkapa kaupallisia sovelluksia suomalaisen teknologian avulla. Me emme ole yleensä avaruusteknologiassa tai kansallisilta panostuksiltamme ehkä maailman tunne-

Pöytäkirjan asiakohta PTK 24/2018 vp

tuimpia maita olleet, mutta kaikki se, mitä meidän nykyaikaiset välineemme — puhelimet, tietotekniikassa digitaaliset palvelut — käyttävät, perustuu hyvin pitkälti niihin mallinnuksiin, joita esimerkiksi Sodankylän Värriön tutkimuslaitoksella on tutkittu. Keskellä pientä lappilaista kylää on aivan maailmanluokan fysiikan tutkimusyksikkö, johon koko ajan haetaan kansainvälisiä osaajia, akateemikkoja, maailman kärkeä.

Tämä on erittäin merkittävä asia. Paitsi lakimuutos tähän tulee päivitystarpeita, niin että Ilmatieteen laitos pystyy olemaan moderni yksikkö ja myös tuottamaan kaupallisesti menestyviä sovelluksia yhteistyössä yritysten kanssa. Tämä liittyy myös Suomen Arktisen neuvoston puheenjohtajuuteen sikäli, että Ilmatieteen laitos on yksi niistä keskeisistä tutkimusinstansseista, jotka on nostettu koko meidän kansallisen arktisen puheenjohtajuutemme keskiöön, ja he ovat tehneet erittäin urauurtavaa työtä siinä, miten pystytään paitsi ilmastonmuutokseen vastaamaan mutta myös tuomaan palveluita sinne, mistä ne on pitkien välimatkojen takia ehkä keskitetty. Uusi teknologia pystyy ne tuomaan takaisin, ja Ilmatieteen laitos on siinä keskeinen ja siksi lakimuutos tarvitaan.

13.04 Mikko Alatalo kesk: Arvoisa rouva puhemies! Ilmatieteen laitos on kansainvälistikin arvostettu palvelu- ja tutkimuslaitos, ja se tuottaa havaintoja ja tutkimustietoa julkishallinnon sektoreille, elinkeinoelämälle ja kansalaisten tarpeisiin, ja ennen kaikkea se on yhteiskunnan turvallisuuden kannalta hyvä: jos ajatellaan esimerkiksi meidän sähköverkkoa ja muuttuvia sääolosuhteita, niin tärkeää on tämä Ilmatieteen laitoksen toiminta ja myös pitkällä tähtäimellä ilmastonmuutokseen varautumista koskeva tieto.

Valiokunnassa meillä todella tuli esille myös tämä yhtiöittämisasia, ja kyllä myös meillä tahtotila oli se, että tällainen näin tärkeää yhteiskunnallista toimintaa tekevä laitos ei ole välttämättä mikään yhtiöittämisen edellytys eikä missään tapauksessa siihen tulisi mennä. Tämän laitoksen rahoituksesta 63 prosenttia tulee valtion talousarviorahoituksesta, ja nyt toiminnassa on hyödynnetty myös EU-rahoitusta, ja liikenne- ja viestintävaliokunnassa näemme erittäin tärkeän tehtävän Ilmatieteen laitoksella.

13.05 Timo Heinonen kok: Arvoisa rouva puhemies! On mukava välillä puhua eduskunnassa sellaisesta asiasta, mistä ei ehkä niin helpolla kiistaa saada, eli säästä.

Ilmatieteen laitoksella on pitkä ja maineikas historia ja itse asiassa erittäin tärkeä rooli myös tulevaisuudessa. Tässä edellä edustaja Kulmuni nosti esille tämän arktisen osaamisen, missä itse asiassa meillä on poikkeuksellisen paljon annettavaa myös tästä näkökulmasta, mutta myös ennen muuta meillä on paljon voitettavaa. Sen takia meidän kannattaa tämäntyyppisissä hankkeissa olla mahdollisimman vahvasti mukana, kuten arktisen alueen tutkimuksessa ja sen kehittämisessä.

Ilmatieteen laitos, niin kuin edellä tuotiin esille, on vahvasti valtiorahoitteinen, mutta sen pitää kyllä etsiä entistä vahvemmin myös yhteistyötä yksityisen puolen kanssa. Tässä edustaja Alatalo nosti esille EU:n, mutta meillä on myös paljon yksityistä osaamista, joka on huipputeknologiassa urauurtavaakin, ja itse pidän tärkeänä, että tätä yhteistyötä tulevaisuudessa syvennetään entisestään.

13.07 Markku Rossi kesk: Arvoisa rouva puhemies! Itse asiassa säästä puhuminen on suomalaisen tapakulttuurin aivan keskeinen asia. Usein kun kaksi vierasta ihmistä tai tuttuakin tapaa, niin kysytään asioita, jotka liittyvät säähän. Tässä suhteessa Ilmatieteen laitos edustaa kyllä Suomessa erinomaista organisaatiotahoa, joka tuottaa meille kaikille kan-

Pöytäkirjan asiakohta PTK 24/2018 vp

salaisille, yrityksille, järjestöille ihan maanpuolustusta myöten niitä palveluita, mitä tarvitaan, siis tavallisia sääpalveluita, jotka kuitenkin ovat hyvin merkityksellisiä. Tämän päivän teknologia mahdollistaa asiassa eteenpäin menemisen. Me voimme hyvinkin tarkkaan seurata, mitä tapahtuu pistekohtaisesti, aluekohtaisesti, tunti tunnilta sään suhteen. Se on meille kaikille palvelua. Kyllä siitä kiitos kuuluu Ilmatieteen laitokselle, joka on pystynyt omaa kehitystään viemään erittäin merkittävällä tavalla eteenpäin.

Kun valtiovarainvaliokunnan liikennejaoston puitteissa on myös pystytty seuraamaan Ilmatieteen laitoksen kehitystä ja katsomaan myös, kuinka tutkaverkosto pystytään kattamaan koko Suomessa mahdollisimman kattavaksi, niin se on yksi osa tätä työtä, mitä luonnollisestikin kyseinen organisaatio tekee. Siellä on vielä tiettyjä puutteita, tarvitaan täsmentämistä, tarvitaan lisää tehokkuutta, jotta esimerkiksi kesäisin ei yksistään lomailijoiden vaan ennen kaikkea tärkeän maatalouden kannalta pystytään saamaan sitä tietodataa, onko huomenna pouta vai mikä se huomina sää sitten on, ettei siitä jälkikäteen tarvitse keskustella.

Haluan erityisesti kyllä korostaa sitä, että Ilmatieteen laitoksen kohdalla tutkimustoimintaa on pystytty hankkimaan erittäin merkittävästi: vuonna 2016 jopa noin 60 prosenttia tutkimus- ja kehittämistoiminnasta ulkopuolista rahoitusta. Tämä on hyvä esimerkki siitä, kuinka valtio-orgaani pystyy toimimaan sekä kansainvälisessä että kansallisessa ympäristössä ja sitä kautta sitten saamaan myös pääomia oman toimintansa kehittämiseen meidän kaikkien hyväksi.

13.09 Jari Myllykoski vas: Arvoisa rouva puhemies! On pakko todeta edustaja Kulmunnille, että lyhyestä virsi kaunis. Tässä kohtaa voi sanoa, että hallitus on koettanut hyvää tehdä mutta priimaa pukkasi tällä kertaa, että sitä varmasti tämä valiokunnan lausuma on juuri siinä ytimekkyydessään. Asiantuntijoita kuultiin ja todettiin juuri näitä asioita, mitä tässä on tuotu esille.

Tämä 60 prosentin tutkimukseen ja kehittämiseen oleva ulkopuolinen rahoitus kuvaa juuri sitä osaamisen ja kansainvälisen luotettavuuden tasoa, mikä Ilmatieteen laitoksella on, ja se mahdollistaa tästä eteenkinpäin sen, että Ilmatieteen laitos on näissä kehittämis- ja tutkimushankkeissa varteenotettava tekijä maailman mittakaavassa. Sen pitkät perinteet — ja se, että meillä yleensäkin on tällainen laitos — ovat erityisen hyvät, ja kun tämä yhtiöittäminen sivuutettiin melko selkein mielipitein — ei kukaan halunnut sitä erityisesti nostaa esille Kilpailu- ja kuluttajavirastoa lukuun ottamatta — niin pidän kyllä tätä mietintöä ja hallituksen esitystä hyvänä.

13.10 Eero Heinäluoma sd: Arvoisa puhemies! Pyydän liittyä siihen joukkoon, joka antaa tukensa tälle ehdotukselle, valiokunnan työlle, ja todeta, että Ilmatieteen laitos on todellakin meidän huippulaitoksiamme ja sillä on tärkeä merkitys paitsi tässä päivittäisessä säässä, mistä me olemme kaikki kiinnostuneet, myös sitten tieteellisen tutkimuksen kannalta.

Suomella on mahdollisuus profiloitua arktisessa osaamisessa edelleenkin. Emme ole ollelankaan tehneet tällä alalla riittävästi. Voi sanoa, että maailma katsoo meihin jo sijaintimme takia ja kysyy, miten meidän osaamisemme on käytettävissä, kun puhutaan koko arktisen alueen osaamisesta, ja tämä voi olla yksi todella iso alue, jolla voisimme tehdä enemmän.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 24/2018 vp

Hienoa on, että valiokunta kokonaisuudessaan on voinut yhtyä siihen, että tämä voidaan tehdä julkisena tehtävänä. Olen kiinnittänyt muuten huomiota siihen, että tällä hallituksella on erittäin kova vauhti, kun se yksityistää monenmoisia palveluita. Sosiaali- ja terveyspuolesta olemme puhuneet täällä moneen kertaan, ja muitakin on tulossa. On hienoa todeta, että valiokunta oli yksimielinen tässä, että tämä pidetään julkisena perustehtävänä ja mahdollistetaan korkea osaaminen koko Suomen hyväksi ja myös toivottavasti maailman tieteen ja tutkimuksen hyväksi.

13.11 Pia Viitanen sd: Arvoisa rouva puhemies! Minä olen myös sitä mieltä, että Ilmatieteen laitos on erittäin merkittävä. On hyvä, että valiokunta on tämän linjan ottanut ja mietintönsä tehnyt, ja varmasti me kaikki tiedämme sen haasteen, mikä meillä on esimerkiksi ilmastonmuutoksen ja tämänkaltaisten asioiden suhteen, ja tässä suhteessa meillä, kuten täällä on todettu, on todella mahdollisuus sitten Ilmatieteen laitoksen kautta tässä olla edelläkävijä ja saada tärkeää, arvokasta dataa myös tulevaisuutta ajatellen — turvallisuustekijät, kaikki tämä, merkitys on iso.

Puhemies! Myös minä osaltani olen tyytyväinen siihen, että tässä on se linja vedetty, että tämä voi olla julkista työtä. Kiinnitin huomiota, kun edustaja Alatalo esimerkiksi sanoi omassa puheenvuorossaan, että Ilmatieteen laitos tekee niin tärkeää yhteiskunnallista työtä, että katsottiin, että sitä ei tule yhtiöittää. Tämä on tärkeä lause, mutta juuri siksi minäkin olen joskus vähän päivitelty sitä hallituksen yksityistämisen- ja yhtiöittämisvimmaa, mikä täällä koko vaalikauden on ollut valloillaan, ja siihen nähden tietenkin oli tervetullutta, että koko valiokunta ja koko eduskunta yksimielisesti näkee, että tämä on niin tärkeää, että ei tule yhtiöittää. Tietenkin tässä suhteessa sitten toivoisin malttia myös monessa muussa hallituksen hankkeessa, missä joskus tuntuu, että koko Suomi pistetään kaupan ja yhtiöitetään ja yksityistetään, eli tämä hyvä näin.

13.13 Joona Räsänen sd: Arvoisa puhemies! Tähän keskusteluun on helppo ottaa osaa, koska kyllä Ilmatieteen laitos on niin kansallisesti kuin varsinkin myös kansainvälisesti erittäin arvostettu palvelu- ja tutkimuslaitos, ja näitä Ilmatieteen laitoksen tuottamia palveluitahan jokainen julkisen sektorin osa hyödyntää, niitä hyödyntää myös elinkeinoelämä, mutta myös me kaikki kansalaiset, kun katsomme, että minkälaista säätä on nyt sitten tulossa. Tämä tutkimustoimintahan korostuu kyllä tulevaisuudessa, kun mietimme, millä tavalla myös Suomessa varaudumme tähän ilmastonmuutokseen, ja siinä Ilmatieteen laitoksella ja sen tekemällä tutkimuksella on kyllä erittäin merkittävä rooli. Sitä sopii arvostaa ja toivoa, että pystymme turvaamaan tämän laitoksen toiminnan kokonaisuudessaan, jotta se sitä vaikuttavaa työtä pystyy tekemään. Ilmatieteen laitoksellahan on myös suuri rooli yhteiskunnan turvallisuudessa ja siihen liittyvissä palveluissa, mitä se tuottaa.

Panin myös merkille, että tässä valiokunnan ytimekkäässä mietinnössä on hyvin käyty läpi Ilmatieteen laitoksen rahoitus, ja kun pääosan todella siitä julkinen valta kustantaa, niin ilahduttavasti se on myös saanut varsinkin tutkimustoimintaan rahoitusta ulkopuolelta ja hankkinut EU-rahoitusta, ja tästä varmaan moni muu julkinen laitos voisi ottaa vähän oppia, millä tavalla myös Euroopan unionista pystytään rahoitusta kotiuttamaan tänne.

Ja ehkä viimeisenä asiana tässä on helppo yhtyä niihin huomioihin, että on hienoa, että tässä asiassa hallituksen yhtiöittämisvimma ei ole kuitenkaan mennyt eteenpäin vaan hallituspuolueissakin on järki voittanut, että näitä toimintoja voidaan ihan julkisesti edelleen tuottaa, että ihan kaikkea ei tarvitse viedä markkinoille ja yksityistää.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 24/2018 vp

13.15 **Leena Meri ps:** Arvoisa rouva puhemies! Kun mietimme normaalissa keskustelussa Ilmatieteen laitoksen asemaa, niin usein tulee juuri tämä eteen, kuten edustaja Heinonen sanoi, että emme saa erimielisyyttä säästä, mutta ihmiset luulevat tosiaan, että Ilmatieteen laitoksella vain mittaillaan sitä, sataako huomenna vähän vai paljon. Täällä edellisissä puheenvuoroissa on tullut esille, kuinka paljon tärkeää työtä Ilmatieteen laitos tekee.

Kävin maanpuolustuskurssin, ja moni kysyi minulta, että miten te siellä saitte kolme viikkoa kulumaan keskustellen asevoimista, ja sanoin, että maanpuolustukseen liittyy myös ilmastonmuutoksen torjuminen, jonka eteen Ilmatieteen laitos tekee valtavasti tutkimustyötä. Se on yksi aihe, mistä ihmiset välillä väittelevät: onko ilmastonmuutos olemassa, onko tullut lämpenemistä, mitä on tapahtunut, ja mitä ne muutokset tarkoittavat. Silloin me tarvitsemme nimenomaan tämmöistä puolueetonta tutkimustietoa, koska me voimme ikuisestikin väitellä vain eipäs—juupas, ja se ei ole täysin kylläkään mikään mielipidekysymys.

Siitä olen myös iloinen, että tämä säilyy julkisena toimintana, ja se tuo myös uskottavuutta siihen tutkimustyöhön ja siihen pysyvyyteen ja pitkäjänteisyyteen.

Vielä ihan kuriositeettina mainitsisin sen, että jos ajatellaan liikenneturvallisuutta, ilma-liikennettä, tavaroiden ja ihmisten kulkemista, niin on ensiarvoisen tärkeää tietää tulevia säitä, lentosäitä ja muita, ja myös näitä ennustetaan ihmisille ja yrityksille tiedoksi. Tämä on tosiaan semmoinen asia, että monesti ajattelee vain, että ei siellä juuri muuta tehdä, mutta tämä on valtavan hyvää työtä, ja suosittelen kaikille tutustumista Ilmatieteen laitokseen, mitä kaikkea he tekevät. Siellä on myös avaruus- ja kaukokartoituskeskus ja meritieteen ohjelma. Kannattaa tutustua tähän laajaan ohjelmaan.

Vielä sanoisin sen, mitä olen ennenkin sanonut, tässä perjantain kunniaksi, [Puhemies koputtaa] että keskustalla oli tämä ”Suomi kuntoon”, mutta se on nyt ”Suomi myyntiin”.

13.17 **Eeva-Maria Maijala kesk:** Arvoisa puhemies! Ihan ensimmäisenä minun on pakko sanoa edustaja Merelle ja edustaja Viitaselle se, että yhtiöittäminen ei tarkoita sanaa ”yksityistäminen”. Ne ovat kaksi kokonaan eri asiaa, elikkä siitähän tässä kokonaisuudessa nyt ei ollutkaan puhetta, vaan nyt puhutaan Ilmatieteen laitoksesta, ja onneksi siitä me olemme kaikki yhtä aikaa ylpeitä.

Olihan tosiaankin aika korjata tämä laki, kun se oli jo 50 vuotta vanha — 50 vuotta, ihmisenähän se ei ole vanha vielä. Se siitä.

Olen koko ikäni, sen 50 vuotta, saanut seurata kotikylälläni Sodankylässä olevaa Ilmatieteen laitoksen merkittävää asemaa ja siinä olen saanut nähdä, kuinka paljon on tehty tieteellistä tutkimustyötä ja kuinka paljon sillä on ympäristölle merkitystä ollut, tietenkin lähiympäristölle työllistävänä vaikutuksena, mutta ennen kaikkea siltä kannalta, että kun siellä on tutkittu todella tieteellistä tietoa, niin sillä ei ole mitään merkitystä, tehdäänkö se työ missä, vaan se korkea osaaminen on siinä tärkeintä.

Nyt sitten täytyy sanoa kiitos tälle eduskunnalle, että tähän on annettu voimavaroja. Meillä on siellä käytössä erilaisia tutkia ja vastaanottolaitteita, että on voitu eteenpäin tehdä tätä tärkeää, kansainvälistä huippututkimusta. Toivon mukaan me olemme jatkossakin valmiita myöskin satsaamaan tähän tärkeään tutkimukseen, koska kun siellä viimeksi kävin noin kuukausi sitten, niin silloin minulle esiteltiin, minkälaista yhteistyötä on eri kansainvälisten satelliittien kanssa. Elikkä satelliittien tietoja otetaan siellä vastaan ja sitä kautta saadaan tutkittua myöskin esimerkiksi Siperian maaperän tietoja, mikä oli aivan

Pöytäkirjan asiakohta PTK 24/2018 vp

mahtavaa, että minulle annettiin tietoa, miten analysoidaan kaikkea tällaista tärkeää tietoa siellä.

Elikkä kaikki nämä, arktiset tutkimukset, Aurora, tieliikennehankkeet, ovat valtavasti edistyneet Ilmatieteen laitoksen toiminnan ansiosta.

13.19 Mari-Leena Talvitie kok: Arvoisa puhemies! Tässä on tosiaan kyse Ilmatieteen laitosta koskevan lainsäädännön uudistamisesta ja perusasiasta, ja tämä on myöskin yksi hallituksen esitys siitä, että pystytään uudistamaan lainsäädäntöä. Tämä laki kertoo Ilmatieteen laitoksen tehtävistä, pääjohtajan toimivallasta ja työjärjestyksestä, ja kuten edustaja Maijala sanoi, edellinen laki on ollut jo vuosikymmeniä voimassa ja lainsäädännön uudistustarvetta oli.

Mitkä nyt sitten ovat Ilmatieteen laitoksen tehtävät tämän uuden lainsäädännön myötä? Ilmatieteen laitos tuottaa ympäri vuorokauden sää- ja olosuhdetietoa sekä ennusteita niin kansalaisten, elinkeinoelämän, maatalouden kuin maa-, meri- ja lentoliikenteen käyttöön sekä myöskin yhteiskunnan varautumistarpeisiin. Laitos tukee toiminnallaan pelastus- ja meripelastustoimintaa sekä maanpuolustusta, kuten äsken jo tuli edustaja Meren puheenvuorossa esiin, mutta myöskin erityisesti Ilmavoimien toimintaa. Ilmatieteen laitos tukee yhteiskunnan varautumista muun muassa vaaraa aiheuttaviin säätiloihin ja niiden muutoksiin antamalla varoituksia ja tiedotteita.

Itse arktisen neuvottelukunnan jäsenenä ja yhtenä Suomen arktisen parlamentaarikkovaltuuskunnan jäsenenä olen huomannut, miten Ilmatieteen laitoksen tutkimus — hyvin monipuolinen ja pitkäjänteinen tutkimus ja myöskin kansainvälinen tutkimus — on osaa-vaan, huipputasoisista ja myöskin kansainvälisesti arvostettua, ja siinä mielessä on tärkeitä, että Ilmatieteen laitoksen lainsäädäntö on myöskin sillä tasolla ja ajantasainen, mitä se tulee olemaan.

Lopussa vielä haluan kiittää Ilmatieteen laitoksen pääjohtajaa Juhani Damskia. Hän käy hyvin laajaa ja yhteiskunnallista ja myöskin kansainvälistä keskustelua, joka on Arktisen neuvoston puheenjohtajakauden aikana [Puhemies koputtaa] tärkeää meille kaikille.

13.21 Jari Myllykoski vas: Arvoisa rouva puhemies! Äskeisessä puheenvuorossani jäi kertomatta vielä se, kuinka merkittävää se on tämän avoimen datan osalta, eli se on käytettävissä niin, että yritystoiminnalle ja erilaisille tiedon tarvitsijoille luodaan avoin mahdollisuus. Siinä mielessä Ilmatieteen laitoksen olemassaolo tänä päivänä onkin oikeutettua, että se on hirvittävän hyvä uuden datan ja uusien innovaatioiden kehittäjä. Varsinkin tieliikenteen osalta tullaan jatkossa näkemään, että ollaan reaaliaikaisemmassa kelien tietämisessä, kun rekkoihin tulee omia aistimuksia, jotka sitten välittyvät Ilmatieteen laitoksen kautta myös liikenneturvallisuutta edistävänä seikkana.

13.22 Markku Pakkanen kesk: Arvoisa rouva puhemies! Täällä on käyty ansiokasta keskustelua Ilmatieteen laitoksen merkityksestä, ja pidän sitä itsekin myös tärkeänä. Haluan kertoa kuitenkin hieman tarinanomaisesti, kuinka on tultu tähän perustehtävään, mistä Ilmatieteen laitos aikanaan on lähtenyt liikkeelle. Sehän on lähtenyt liikkeelle tuolta inkka-reitten ja poppamiesten aikakaudesta, kun on havainnoitu, kuinka sää muuttuu.

Intiaanit kysyivät aikanaan poppamieheltä, kuinka kylmä talvi on tulossa, ja poppamies siihen vastasi, että kaikki merkit viittaavat siihen, että tulee kylmä talvi, että menkään keräämään puita. No, illan tullen inkkarit palasivat leiriin, kysyivät poppamieheltä, riittä-

Pöytäkirjan asiakohta PTK 24/2018 vp

vätkö puut, kuinka kylmä talvi on todellakin tulossa. Poppamies sanoi, että hän on päivän aikana tässä havainnoinut ympärillä olevaa ilmaa, puut eivät riitä, menkäähän keräämään lisää puita. Inkkarit viettivät viikon metsässä ja keräsivät puita ja tulivat leiriin takaisin. Poppamies siinä viikon aikana pohti, että no, itse asiassa hänen havainnointinsa eivät välttämättä ole kovin tarkkoja mutta kuitenkin aika luotettavia. Inkkarit kysyivät jälleen, riitävätkö puut, poppamies sanoi, että ei riitä, että kuukausi varmaan pitää kerätä puita. Siinä kuukauden aikana poppamies teki tarkkaa havainnointia, minkälainen ilma on ja miten se mahdollisesti muuttuu, ja tuli siihen tulokseen, että ei hän ole tosiaan varma siitä, minkälainen talvi on tulossa. Niin tuli naapurin leiristä toinen poppamies ja kysyi poppamieheltä, mitä mieltä olet, minkälainen talvi on tulossa, ja poppamies sanoi, että ei hän oikein tiedä mutta hän on seurannut inkkareitten liikettä ja he keräävät valtavan määrän puita, että ilmeisesti on tulossa kova talvi.

Tähän samaan havainnointiin minun mielestäni aikanaan Ilmatieteen laitoksen tarpeellisuus perustui, että havainnoidaan ympärillä oleva muutos ja reagoidaan siihen ja valmistaudutaan ja kerrotaan ihmisille, että varautukaa mahdollisesti kylmään talveen.

13.24 Ritva Elomaa ps: Arvoisa puhemies! Ilmatieteen laitos tekee loistavaa, merkittävää työtä ja palvelee koko yhteiskuntaa laajasti, myös sitä pientä ihmistä. Pakkasen tavoin menen vähän historiaan mutta en ihan noin pitkälle. Itse olen maalaistalon tytär ja siellä kasvanut ja muistan, että 60—70-luvulla isäni soitti suoraan Ilmatieteen laitokselle, kun silloin ei ollut nettejä, ja sai sieltä vastauksen. Nimittäin kun sitä juurikasvia viljeltiin ja muun muassa kurkkua, oli tärkeä tietää, tuleeko se halla, pitääkö mennä sadettamaan, mikä on tilanne.

Tänä päivänä, kun mennään 2000-luvulle, sama talo on olemassa, veljenpoika pitää siellä tilaa ja on ylämaankarjaa. Mutta siellä on Karjurock-niminen suuri festivaali heinäkuussa, ja nyt taas tämä tätönen elikkä minä olen sitten kaksi viikkoa ennen Karjurockia tosi tiiviisti siellä Ilmatieteen laitoksen sivuilla ja katson, onko tulossa sadetta, mikä tilanne on, ja silloin on hyvä varautua. Moni kansalainen, kun lähtee lomalle tai on lomalla, katsoo, mikä on tilanne. Tämä toiminta on niin tärkeä, mitä Ilmatieteen laitos tekee, että on ihan hienoa myös todeta täällä, että tutkimukseen panostetaan ja asia on mitä parhain. — Kiitos.

13.25 Maarit Feldt-Ranta sd: Arvoisa puhemies! On ollut kyllä niin hyvähenkinen keskustelu, että voisi melkein todeta, että on ollut kuin aurinkoinen poutapäivä tämä keskustelu tärkeän Ilmatieteen laitoksen ympärillä.

Moni kollega täällä on viitannut yhtiöittämiseen, jolle tielle ei nyt lähdetty, ja pitänyt sitä erittäin hyvänä ratkaisuna. Minusta on tärkeätä kuitenkin nähdä, että useampikin lausunnonantaja, esimerkiksi Elinkeinoelämän keskusliitto ja MTK, esitti tämän lain valmisteluvaiheessa, että olisi lähdetty tiiviimpään yhteistoimintaan yritysmaailman kanssa ja että Ilmatieteen laitos esimerkiksi velvoitettaisiin jakamaan myös yksityisten sääasemien tietoa. Minusta oli kuitenkin järkevää, että tälle tielle ei lähdetty, koska ennen kaikkea totta kai sää- ja olosuhdetilanteen jakamisessa on kyse kansalaisten, yritysten, maatalouden, liikenteen ja valmiusviranomaisten turvallisuudesta, siitä, että tiedämme, minkälaisissa olosuhteissa toimimme.

Arvoisa puhemies! Minusta on erittäin tärkeätä myös kiinnittää huomiota siihen seikkaan, minkä takia sekä lain valmisteleva viranomais-, liikenne- ja viestintäministeriö, että myös valiokunnan yksimielinen kannanotto lähtevät siitä, että yhtiöittämiseen ei pidä

Pöytäkirjan asiakohta PTK 24/2018 vp

lähteä. Se oli juuri se seikka, että nähtiin, että yhtiöittämisen yhteydessä ei kyettäisi toimimaan viranomaistehtävässä riittävän turvallisesti ja että ei kyettäisi riippumattomasti jakamaan mahdollisimman laajalle sitä riippumatonta tutkimustietoa, jota Ilmatieteen laitos meille kaikille tuottaa. Tämä on minun mielestäni erittäin tärkeä opetus, kun ylipäättään meillä on yhteiskunnassa paljon virastojen mullistuksia menossa, että muistamme sen, että viranomaistehtävien hoitamisessa tarvitaan laajaa julkista sektoria.

Arvoisa puhemies! Jos puhemies sallii, niin kun täällä on jo poppamies ja Karjurock mainittu, niin ehkä tämän keskustelun lopuksi voidaan toivottaa kaikille vielä aurinkoista viikonloppua.

13.27 Markku Rossi kesk: Arvoisa puhemies! Tämän poikkisäätieteellisen keskustelun yhteydessä heitettiin näkökulmaa yhtiöittämisestä ja suorastaan vimhasta yhtiöittä, että Suomea laitetaan myyntiin.

Arvoisa puhemies! Tilannehan on todellakin se, että tämän hallituksen aikana Suomen taloutta on pystytty parantamaan, nostamaan hyvin monella tapaa. Totta kai kansainvälinen kehitys vaikuttaa, mutta myös kansallisia toimenpiteitä on tehty. Ei Suomea myydä, päinvastoin suomalaiset myyvät entistä enemmän tuotteitaan. Ei esimerkiksi Nordean tulo Suomeen ole mikään sattuma. Suomen talouspolitiikan vakauteen, niin työmarkkinoihin kuin myös hallituksen politiikkaan luotetaan. Tämä on kyllä iso asia, joka meidän kannattaa muistaa.

On hyvin helppo täällä eduskunnassa heittää vaikkapa, että Suomea pannaan myyntiin. Haluan nyt tämän todeta ihan vaikka lehteriyleisön korville kuultavaksi, että ei Suomea myydä minnekään mutta toivottavasti suomalaisten tuotteita voidaan myydä entistä enemmän. Viennin vetäminenhan on meille kaikille tärkeä, jotta me pystymme hoitamaan tärkeät sosiaali- ja terveydenhuollon palvelut ja pitämään maan pystyssä muutoinkin. Tässä suhteessa on kyllä pakko vain todeta, että se on ilmeisesti niin, että kun riittävän kauan hokee jotakin, niin siihen loppujen lopuksi alkaa uskoa itsekin. Tämä pätee ehkä meihin kaikkiin kyllä valitettavasti.

Puhemies Paula Risikko: Kiitoksia näistä. Meillä on täällä yksi puheenvuoro vielä. Meillä painaa suuri valiokunta päälle. Voidaan tietysti keskeyttää tämä kohta, mutta edustaja Viitanen, ja sitten muut arvioivat, käyttävätkö vielä puheenvuoron.

13.29 Pia Viitanen sd: Arvoisa puhemies, kiitos! Haluaisin nyt tähän edelliseen vain todeta, että tietenkin on hyvin tervetullutta, että nyt sieltä päähallituspuolueen suunnalta todetaan, että Suomea ei todellakaan pistetä myyntikuntoon, mutta kyllä ne teot ja puheet ovat valitettavasti tällä kaudella kovin markkinahenkisiä olleet. Ei tarvitse kuin viitata tähän kuuluisaan soteen, jossa väen vängällä meinattiin ajaa pakkoyhtiöittämiset läpi ja kaikki tämä, ja kyllähän kansalaiset ovat olleet varsin huolissaan ja ihmeissäänkin välillä siitä linjasta, kun milloin ollaan teitä yksityistämässä ja milloin mitäkin myymässä. [Eeva-Maria Maijala: Höpö höpö! — Välihuutoja keskustan ryhmästä] Kyllä oli helppo tehdä tietysti vaiheessa johtopäätös, että valitettavasti politiikka vaikutti siltä, että Suomea pistetään myyntikuntoon.

Mutta, puhemies, haluan sanoa positiivisesti ja myönteisesti tähän loppuun: on mielestäni hyvä, että täällä ollaan nyt yksimielisesti todettu esimerkiksi tämän tehtävän tärkeys ja se, että sen on syytä olla julkisella pohjalla, yhtiöittämiseen ei lähdetty, ja on hyvä ja edis-

Pöytäkirjan asiakohta PTK 24/2018 vp

tyksellistä, että olemme siitä kaikki samaa mieltä eikä hallituskaan nyt tällä kertaa siihen sitten haikaillut.

Edustaja Feldt-Rantaa kiitän keskustelun avauksesta ja siitä, että toivoteltiin vielä aurinkoiset viikonloputkin päälle. Hieman siellä on kylmä viima, mutta ehkä se viima tästä siten helpottaa.

Yleiskeskustelu päättyi.

Eduskunta hyväksyi hallituksen esitykseen HE 6/2018 vp sisältyvän lakiehdotuksen sisälön mietinnön mukaisena. Lakiehdotuksen ensimmäinen käsittely päättyi.